

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 21.12.2005
KOM(2005) 667 galutinis

2005/0281 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl atliekų

(pateikta Komisijos)

{SEK(2005) 1681}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1) PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindas ir tikslai**

Bendras šio pasiūlymo peržiūrėti ir pataisyti Direktyvą 75/442/EEB tikslas yra optimizuoti jos nuostatas, išlaikant esminę direktyvos struktūrą ir pagrindines nuostatas. Siūloma direktyvą patobulinti, o ne perrašyti iš pagrindų.

Atliekų prevencijos ir perdirbimo teminėje strategijoje buvo nustatytos trys pagrindinės priežastys peržiūrėti ir pataisyti Direktyvą 75/442/EEB – Pagrindų direktyvą dėl atliekų.

Pirma, tapo akivaizdu, kad tam tikros Direktyvos 75/442/EEB nuostatos yra nepakankamai aiškos, dėl to įvairios valstybės narės, o tam tikrais atvejais ir įvairūs regionai, nevienodai ir abejotinai aiškina tokias esmines nuostatas. Iš dalies būtent dėl to nemažai bylų turėjo išaiškinti Europos Teisingumo Teismas. Ūkio subjektai ir kompetentingos institucijos dėl to patyrė didelių sunkumų.

Klausimai, kai trūksta teisinio aiškumo, daugiausia susiję su atliekų apibrėžimais ir skirtumu tarp naudojimo ir šalinimo. Šiame pasiūlyme peržiūrėti ir pataisyti Pagrindų direktyvą dėl atliekų pateikiami aiškesni apibrėžimai ir (arba) klausimo išaiškinimo ES lygmeniu mechanizmas.

Antra, atliekų prevencijos ir perdirbimo teminė strategija įdiegia naują atliekų politikos metodą, kuris geriau pritaikytas tokiai dabartinei padėčiai, kai daugeliui svarbiausių atliekų tvarkymo operacijų taikomi aplinkos teisės aktai. Svarbu, kad Pagrindų direktyva dėl atliekų būtų pritaikyta šiam metodui.

Tam reikia padaryti tam tikrų pakeitimų. Svarbiausias iš tokių pakeitimų – aplinkos apsaugos tikslo nustatymas. Dauguma aplinkos direktyvų dabar turi tokį tikslą, kuris padeda visą direktyvą orientuoti į apibrėžtą siekį. Pagal šį pasiūlymą direktyvos aplinkos apsaugos tikslas yra mažinti atliekų gamybos ir tvarkymo poveikį aplinkai, atsižvelgiant į visą būvio ciklą. Šis tikslas paimtas iš Išteklų strategijos.

Kita svarbi šių strateginių pokyčių dalis – labiau standartais pagrįsto metodo įdiegimas. Šiame pasiūlyme keliose srityse standartams suteikiama daugiau svarbos įvedus minimaliuosius standartus, aiškius naudojimo apibrėžimus ir kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kada atliekos nebelaikomos atliekomis.

Pagaliau, šiuo pasiūlymu siekiama supaprastinti dabartines pagrindines teises nuostatas. Patvirtinus siūlomą variantą, būtų panaikinta Direktyva 75/439/EEB dėl naudotų alyvų šalinimo, o į Pagrindų direktyvą dėl atliekų būtų įtraukta Direktyva 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų. Direktyva dėl naudotų alyvų buvo nustatyta, kad geriau naudotas alyvas regeneruoti, o ne rinktis kitas panaudojimo galimybes, kurios nebelaikomos pagrįstomis. Direktyvos dėl pavojingų atliekų nuostatos glaudžiai susijusios su Pagrindų direktyva dėl atliekų, taigi jas sujungus teisės nuostatos taps aiškesnės ir paprastesnės. Be to, reikėtų pakeisti ar pašalinti tam tikras pasenusias ar neaiškias visų trijų direktyvų nuostatas.

- **Bendrosios aplinkybės**

Atliekų klausimas toks pat senas, kaip ir žmonių visuomenės istorija. Atliekų klausimas buvo vienas svarbiausių, kuriant Europos Sąjungos aplinkos politiką, o Pagrindų direktyva dėl atliekų buvo viena iš pirmųjų teisinių priemonių, kurių ES lygmeniu buvo imtasi aplinkai saugoti.

Nuo 1975 m. teisės aktai dėl atliekų buvo žymiai išplėtoti. Per pirmąjį etapą buvo patvirtintos bendrosios pagrindinės nuostatos ir buvo pradėtos spręsti tam tikros atskiros problemos (naudotų alyvų, titano dioksido). Per antrąjį etapą buvo parengti sąvartynų ir atliekų deginimo krosnių standartai. Pagaliau, per trečiąjį etapą direktyvomis dėl perdirbimo buvo patvirtintos reikiamos organizacinės priemonės ir finansavimas, kad būtų lengviau perdirbti tam tikras atliekas, kurių klausimas buvo svarbiausias (pakuotės, susidėvėjusios transporto priemonės, elektros ir elektroninės įrangos atliekos).

Daugiau svarbių teisinių priemonių imtis nereikia. Tačiau reikia optimizuoti esamas pagrindines nuostatas ir užpildyti likusias spragas. Šiame peržiūros ir taisymo pasiūlyme būtų numatyti tam tikri būtini veiksmai, kitų veiksmų reiktų imtis vėliau.

Jeigu Pagrindų direktyva dėl atliekų nebūtų peržiūrėta ir pataisyta, problemos dėl teisinio aiškumo nebuvimo ir toliau keltų sunkumų ūkio subjektams ir kompetentingoms institucijoms, o nenustačius standartų, tam tikrose srityse būtų nepakankamai saugoma aplinka ir žmonių sveikata, taip pat nukentėtų perdirbtų produktų vidaus rinka. Nepataisius pagrindinių teisinių nuostatų, o ypač naudotų alyvų ir pavojingų atliekų direktyvų, atsižvelgiant į esamas žinias ir tikslus, nukentėtų šios srities ES politikos patikimumas.

- **Pasiūlymo srityje taikomos nuostatos**

Pagal šį pasiūlymą peržiūrima ir pataisoma Direktyva 75/442/EEB (Pagrindų direktyva dėl atliekų) ir panaikinamos Direktyva 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų (pavojingų atliekų direktyva), jos nuostatos įtraukiant į Pagrindų direktyvą dėl atliekų, ir Direktyva 75/439/EEB (direktyva dėl naudotų alyvų), įtraukiant tam tikrą surinkimo įsipareigojimą. Aktualios ir pagrįstos šių dviejų direktyvų nuostatos įtrauktos į siūlomą peržiūrėtą ir pataisytą Pagrindų direktyvą dėl atliekų. Pagrindų direktyvoje dėl atliekų nustatomi apibrėžimai ir pagrindinės taisyklės visiems kitiems su atliekomis susijusiems ES teisės aktams - todėl ji turi tiesioginės ar netiesioginės įtakos jiems visiems.

Be to, atliekų tvarkymo įrenginių leidimų srityje Pagrindų direktyva dėl atliekų taikoma kartu su Direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK direktyva). Anksčiau tam tikros šių dviejų direktyvų taikymo srities dalys persidengdavo, todėl leidimai kartodavosi ir padidėdavo nereikalinga reglamentavimo ir administravimo našta. Nors šie nesklandumai daugiausia atsirado dėl to, kaip valstybės narės įgyvendino direktyvas, šioje direktyvoje aiškiai nurodoma, kad pagal ES teisės aktus tokie dvigubi leidimai nereikalingi.

Tam tikros iš pavojingų atliekų direktyvos į šį siūlomą variantą neperkeltos nuostatos yra tinkamai įtrauktos į kitus Bendrijos teisės aktus, pavyzdžiui, Direktyvą 2000/76/EB dėl atliekų deginimo ir Direktyvą 96/59/EB dėl polichlorintų bifenilų ir polichlorintų terfenilų (PCB/PCT).

- **Derinimas su kitomis Sąjungos politikos kryptimis ir tikslais**

Netaikoma.

2) KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

- **Konsultavimasis su suinteresuotosiomis šalimis**

Konsultacijų metodai, pagrindiniai analizuoti sektoriai ir bendras respondentų aprašymas

Paskelbus komunikatą „Rengiant atliekų prevencijos ir perdirbimo teminę strategiją“, [KOM(2003) 301], buvo surengta atvira suinteresuotųjų šalių diskusija internete.

Antra, Komisija organizavo penkis ekspertų susitikimus, kad būtų nuodugniai aptartos strategijai ypač svarbios temos (žr. toliau). Be to, įvyko trys neoficialūs susitikimai su valstybėmis narėmis ir trys suinteresuotųjų šalių susitikimai, viename iš kurių, siekiant supaprastinti diskusijas, buvo leista dalyvauti tik ES lygmens organizacijoms.

Trečia, dar buvo papildomai konsultuojamasi su suinteresuotosiomis šalimis dėl poveikio įvertinimo prašant, kad suinteresuotosios šalys suteiktų informacijos apie tikėtiną nurodytų politikos variantų poveikį. Į šį paklausimą gavome devyniasdešimt atsakymų.

Ketvirta, suinteresuotosios šalys ir valstybės narės papildomai konsultavosi tam tikrais pavojingu atliekų direktyvos ir naudotų alyvų direktyvos klausimais.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos buvo atsižvelgta

Neįmanoma apžvelgti visų pastabų, gautų per minėtą plačios apimties konsultacijų procesą. Per pirmąją konsultaciją internete gautų pastabų santrauka pateikta teminės strategijos komunikate, visus atsakymus, gautus atvirų konsultacijų metu, taip pat ekspertų ir specializuotų suinteresuotųjų šalių grupių išvadas galima rasti interneto tinklalapyje: <http://europa.eu.int/comm/environment/waste/strategy.htm>

Nuo 2003 m. gegužės 10 d. iki 2003 m. lapkričio 10 d. internete buvo rengiamos atviros konsultacijos. Komisija gavo 220 atsakymų. Juos galima rasti šiame interneto tinklalapyje http://forum.europa.eu.int/Public/irc/env/waste_strat/library?l=/test&vm=detailed&sb=Title.

- **Žinių rinkimas ir taikymas**

Aptariamamos mokslo ir (arba) tyrimo sritys

Mokslinės žinios daugiausia buvo renkamos šiose srityse: būvio ciklo analizės, atliekų prevencijos ir perdirbimo, naudojimo įrenginių standartų, atliekų apibrėžimo, naudojimo ir šalinimo.

Taikyta metodika

Daugiausia buvo rengiami ekspertų susirinkimai ir pavedama atlikti reikalingus tyrimus. Buvo užsakyta atlikti kritinę esamų naudotos alyvos regeneravimo ir deginimo tyrimų ir būvio ciklo analizės apžvalgą (žr. http://europa.eu.int/comm/environment/waste/studies/oil/waste_oil.htm).

Pagrindinės organizacijos ir (arba) ekspertai, su kuriais buvo konsultuotasi

Buvo konsultuotasi su daugeliu mokslinių tyrimų institutų ir atitinkamos pramonės šakos ekspertų ir atsižvelgta į jų nuomones.

Gautų ir panaudotų patarimų santrauka

Nebuvo pasakyta, kad yra rimtų pavojų, galinčių sukelti negrįžtamų padarinių.

Gautų ir panaudotų patarimų yra per daug ir jie yra pernelyg įvairūs, kad galima būtų čia pateikti jų santrauką. Ekspertų susitikimų, tyrimų ir konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis rezultatus galima rasti šiais adresais:

<http://europa.eu.int/comm/environment/waste/strategy.htm>,

http://europa.eu.int/comm/environment/waste/oil_index.htm,

http://europa.eu.int/comm/environment/waste/hazardous_index.htm.

Daugelis išvadų aptariama prie atliekų prevencijos ir perdirbimo teminės strategijos pridėtame poveikio vertinimo dokumente.

Aptariant naudotų alyvų direktyvą, suinteresuotosios šalys pareiškė labai skirtingų nuomonių apie regeneravimo prioriteto panaikinimo poveikį ir ar jis pageidaujamas. Šiuo klausimu suinteresuotosios šalys susitarti negalėtų.

Priemonės viešai skelbti ekspertų rekomendacijas

Ekspertų susitikimų rezultatų santrauka buvo paskelbta atitinkamoje interneto svetainėje.

• Poveikio įvertinimas

Direktyvos 75/442/EEB peržiūra ir pataisymas yra viena iš priemonių, įtrauktų į atliekų prevencijos ir perdirbimo teminės strategijos paketą. Buvo atliktas viso paketo poveikio įvertinimas.

Poveikio įvertinimo ataskaitoje yra penkių variantų rinkinių, kurių kiekvienas susijęs su tam tikru aplinkos klausimu, įvertinimas ir rekomenduojamas tokių variantų derinys:

- Atliekas laikyti ištekliais remiantis būvio ciklo koncepcija, gerinti informacinę bazę ir aiškinti atliekų politikos aplinkos apsaugos tikslą;
- Siekti, kad Europos visuomenė taptų atliekas perdirbančia visuomene, tam parengiant bendrus aplinkosauginius atliekų perdirbimo reikalavimus;
- Modernizuoti pagrindines teisines nuostatas peržiūrint ir pataisant pagrindines teisines nuostatas dėl atliekų ir patvirtinant gaires tais klausimais, kuriais reikia atskiro sprendimo.

Be to, poveikio įvertinime rekomenduojama, kad Direktyva 75/439/EEB naudotų alyvų regeneracijai suteiktas prioritetas būtų panaikintas, ir kad pastangos daugiausia būtų skirtos naudotoms alyvoms rinkti.

Kai kurie iš šių variantų perkeliama į pagrindinių teisinių nuostatų pasiūlymus. Poveikio įvertinimas rodo, kad dėl to bendru mastu turėtų pagerėti ES atliekų politikos ekologinis efektyvumas, ir kad tam tikras tokių bazinių metodų poveikis priklausys nuo priemonių, kurių bus imtasi ES ar nacionaliniu lygmeniu.

Šioje direktyvoje yra nuostatų, kuriomis įgyvendinami tam tikri poveikio įvertinime pageidautinai įvardintų variantų elementai, įskaitant:

- Pagrindų direktyvos dėl atliekų aplinkos apsaugos tikslo nustatymą. Taip į atliekų politikos kryptys bus įtraukta būvio ciklo koncepcija ir pagerintas jų rentabilumas;
- Atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijų apibrėžimą. Bus galima nustatyti kriterijus tam tikriems atliekų srautams, kurie užtikrins, kad perdirbtos medžiagos nedarys žalos aplinkai, taip pat sumažės administravimo našta ūkio subjektams, gaminantiems tuos kriterijus atitinkančias perdirbtas medžiagas;
- Įsipareigojimą valstybėms narėms parengti atliekų prevencijos programas. Nenumatoma, kad ši nuostata padarytų didelį tiesioginį poveikį aplinkai, ekonomikai ar socialinei sričiai, vis dėlto poveikis bus įvairus, atsižvelgiant į veiksmus, kurių bus imtasi. Dėl šio įsipareigojimo politiką formuojantys asmenys ES, nacionaliniu ir žemesniu lygmeniu skirs daugiau dėmesio prevencijai, todėl atliekų politikos kryptims bus suteiktas papildomas postūmis. Bus galimybė lanksčiai rengti nacionalinius ir vietinius sprendimus, kad būtų pasinaudota atliekų prevencijos vaisiais;
- Teisės aktų dėl atliekų supaprastinimą, visų pirma apibrėžčių išaiškinimą. Tai padarys teigiamą poveikį aplinkai ir ekonomikai ir bus derinama su aiškinamosiomis gairėmis sprendžiant atskirų atvejų klausimus, kai teisės aktai pernelyg nelankstūs;
- Naudotų alyvų regeneravimui suteikto prioriteto panaikinimą. Tai sumažins šio atliekų srauto tvarkymo išlaidas, o pagrindinis dėmesys bus skirtas pagrindiniam aplinkos klausimui – naudotų alyvų rinkimui. Dėl to pagerės naudotų alyvų tvarkymo ekologinis efektyvumas.

Komisija atliko poveikio įvertinimą, kaip tai yra numatyta darbo programoje. Ataskaita pateikta internete adresu <http://europa.eu.int/comm/environment/waste/strategy.htm>.

3) TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

• Siūlomų veiksmų santrauka

Pagrindų direktyva dėl atliekų buvo priimta 1975 m., po to peržiūrėta ir pataisyta 1991 m. kovo 18 d. Tarybos direktyva 91/156/EEB. Dabar siūlomu variantu peržiūrima ir pataisoma Pagrindų direktyva dėl atliekų ir panaikinama Direktyva 91/689/EEB, įtraukus jos nuostatas į Pagrindų direktyvą dėl atliekų, bei Direktyva 75/439/EEB, įtraukus tam tikrą surinkimo įsipareigojimą.

Pagrindiniai Pagrindų direktyvos dėl atliekų pakeitimai:

Nustatomas aplinkos apsaugos tikslas.

Paaškinamos naudojimo ir šalinimo sąvokos.

Paaškinamos pavojingų atliekų maišymo sąlygos.

Įvedama procedūra išaiškinti, kada tam tikrų atliekų srautų atliekos nustoja būti atliekomis.

Įvedami tam tikrų atliekų tvarkymo operacijų minimalūs standartai ar tokių standartų nustatymo tvarka.

Įvedamas reikalavimas parengti nacionalines atliekų prevencijos programas.

- **Teisinis pagrindas**

Pagrindinis direktyvos tikslas yra aplinkos apsauga. Todėl šis pasiūlymas paremtas EB sutarties 175 straipsniu, kaip ir ankstesnė Pagrindų direktyvos dėl atliekų peržiūra ir pataisymas.

- **Subsidiarumo principas**

Subsidiarumo principas taikomas tik tuomet, jeigu pasiūlymas nepriklauso išskirtinei Bendrijos kompetencijai.

Valstybės narės negali deramai pasiekti pasiūlymo tikslų dėl šių priežasčių:

Pagrindų direktyva dėl atliekų nustatomas europinio bendradarbiavimo atliekų tvarkymo srityje pagrindas. Ja nustatomi minimalūs atliekų vidaus rinkos perdirbimo standartai, ji nepaprastai svarbi, kad galima būtų taikyti visas kitas atliekų srities direktyvas ir reglamentus. Tai pagrindų direktyva – ją galima išsamiai įgyvendinti valstybių narių lygmeniu.

Kita vertus, panaikinus reikalavimą naudotų alyvų apdorojimą jas regeneruojant laikyti prioritetu, valstybės narės gali pačios suteikti prioritetą tam tikroms aplinkos požiūriu pageidautinoms technologijoms.

Dėl pavienių valstybių narių veiksmų kitais atliekų tvarkymo klausimais atliekų perdirbimo vidaus rinka taptų neveikli, taip pat nukentėtų bendradarbiavimas dėl kitų formų atliekų apdorojimo. Dėl to labai padidėtų ūkinės veiklos ir aplinkos išlaidos.

Bendrijos veiksmais pasiūlymo tikslus bus lengviau pasiekti dėl tokių priežasčių.

Tik ES lygmens veiksmais galima garantuoti, kad aplinka ir žmonių sveikata bus apsaugoti nuo galimai žalingo atliekų gamybos ir tvarkymo poveikio.

Atliekos vežamos visoje ES, tai tikrai tarptautinės reikšmės klausimas. Atliekų gamybos ir tvarkymo poveikis aplinkai – oro, dirvožemio ir vandens tarša nepaiso valstybių sienų. Be to, atliekų perdirbimo vidaus rinka gali egzistuoti tik tada, kai yra visai ES bendros tokių pagrindinių sąvokų kaip „atliekos“, „naudojimas“ ir „šalinimas“ apibrėžtys, ir kai yra nustatyti bendrieji minimalūs atliekų tvarkymo standartai.

Peržiūrėta ir pataisyta Pagrindų direktyva dėl atliekų ir toliau bus pagrindų direktyva. Ji reglamentuos tokius klausimus kaip apibrėžtys ir minimalieji standartai ir leis valstybėms narėms įgyvendinti smulkesnes atliekų tvarkymo metodų detales nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygiu.

Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl šių priežasčių:

Pagrindų direktyvos dėl atliekų peržiūros ir pataisymo pasiūlymu dabartinė direktyva labai supaprastinama. Juo taip pat būtų panaikintos kitos dvi direktyvos, o jų nuostatos, kurios ir toliau išlieka aktualios, būtų įtrauktos į pataisytą Pagrindų direktyvą dėl atliekų. Kadangi tai pagrindų direktyva, ji reglamentuoja tik tuos klausimus, kuriais būtina turėti suderintą metodą, o kitais

klausimais valstybėms narėms leidžiama spręsti pačioms.

Šiuo pasiūlymu įvedama tam tikrų naujovių, dėl kurių sumažės atliekų reglamentavimo finansinė ir administracinė našta, bet bus išsaugotas aukštas aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugos lygis.

- **Priemonių pasirinkimas**

Siūlomos priemonės: pagrindų direktyva.

Kitokios priemonės būtų netinkamos dėl šios priežasties.

Mažiau lanksti teisinė priemonė būtų neproporcinga, atsižvelgiant į tai, kad reikia numatyti atliekų tvarkymo įvairiose valstybėse narėse skirtumus ir kultūros bei geografijos skirtumus. Savanoriška ar lankstesnė priemonė neužtikrintų tokio teisinio aiškumo, kuris būtinas vidaus rinkai veikti ir suteikti piliečiams garantijų, kad visoje ES atliekų gamyba ir tvarkymas nedaro žalos sveikatos ir aplinkos apsaugai.

4) POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas nedaro jokio poveikio Bendrijos biudžetui. Pasiūlymo priemonės atitinka dabartinę finansinę programą ir teisės aktų pasiūlymus 2007–2013 m. laikotarpiui.

5) PAPILDOMA INFORMACIJA

- **Supaprastinimas**

Pasiūlyme numatyta supaprastinti viešosioms valdžios institucijoms (ES arba nacionalinėms) taikomus teisės aktus ir administracines procedūras bei privačioms šalims taikomas administracines procedūras.

Pagrindų direktyvos dėl atliekų peržiūros ir pataisymo pasiūlymu Pagrindų direktyva dėl atliekų supaprastinama, atnaujinama ir padaroma aiškesnė keliais būdais. Be to, siūloma panaikinti dvi egzistuojančias direktyvas, panaikinti nereikalingas nuostatas, o likusias nuostatas įtraukti į siūlomą pataisytą variantą. Tai supaprastina ES teisės aktų dėl atliekų sistemą.

Įsipareigojimas dėl atliekų tvarkymo plano padarytas aiškesnis ir supaprastintas.

Įvedama tvarka, kuria galima nustatyti atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijus, išaiškinant, kada atliekos nustoja būti atliekomis, todėl sumažinamas perdirbtų produktų ar medžiagų, keliančių nedidelį pavojų aplinkai, reglamentavimas.

Išaiškinta padėtis dėl galimo leidimų pagal Pagrindų direktyvą dėl atliekų ir TIPK direktyvą dubliavimosi, kad būtų mažesnė tikimybė, jog valstybių narių lygmeniu bus paprašyta dviejų leidimų.

Pasiūlymas įtrauktas į šiuo metu vykdomą Komisijos programą dėl *acquis communautaire* ir darbo ir teisės aktų programos atnaujinimo ir supaprastinimo, su nuoroda WP 05 2004/ENV/001.

- **Galiojančių teisės aktų panaikinimas**

Priėmus šį pasiūlymą bus panaikinta galiojančių teisės aktų.

- **Koreliacinė lentelė**

Reikalaujama, kad valstybės narės pateiktų Komisijai nacionalinių nuostatų, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliamos direktyvos nuostatos, tekstus bei tų nuostatų ir šios direktyvos koreliacinę lentelę.

- **Europos ekonominė erdvė**

Siūlomas aktas yra susijęs su EEE, todėl turėtų būti jai taikomas.

- **Išsamus pasiūlymo paaiškinimas**

1 straipsnyje nustatomas siūlomos direktyvos tikslas.

Nustačius naująjį tikslą Pagrindų direktyva dėl atliekų iš naujo orientuojama į atliekų gamybos ir tvarkymo daromą poveikį aplinkai, atsižvelgiant į išteklių būvio ciklą. „Atliekų hierarchija“, anksčiau numatyta Direktyvos 75/442/EEB 3 straipsnyje, susiejama su tuo tikslu nepakeičiant hierarchijos tvarkos ar pobūdžio. Hierarchijos nustatymo tekstas atnaujintas, kad būtų atsižvelgta į vartojamų terminų raidą.

2 straipsnyje nustatoma siūlomos direktyvos taikymo sritis.

2 straipsnio antroji pastraipa iš dalies pakeista, sąvoką „taikomi kiti teisės aktai“ susiaurinant tik iki Bendrijos teisės aktų. Tai padaryta siekiant padidinti teisinį aiškumą ir užtikrinti minimalią aprėptį Bendrijos lygiu. Taip pat ištrauktos naujos išimtys dėl užteršto neiškasto dirvožemio, gyvūninės kilmės šalutinių produktų ir žemės ūkio šalutinių produktų.

3 straipsnyje yra šioje direktyvoje ir direktyvose, kuriose į ją daromos nuorodos, vartojamos sąvokų apibrėžtys.

Atliekų apibrėžtis nepakito, tačiau III skyrius papildytas mechanizmu, sudarančiu galimybę paaiškinti, kada tam tikros atliekos nebėra atliekos, komitologijos proceso metu apibrėžus kriterijus atliekų srautams, atitinkantiems 11 straipsnyje nustatytų bandymų reikalavimus.

Pakartotinio naudojimo sąvoka apibrėžta taip pat, kaip ir direktyvoje dėl pakuočių ir pakuočių atliekų.

Siekiant paaiškinti perdirbimo sąvoką, pateikiama šios sąvokos apibrėžtis.

Surinkimo apibrėžtis pataisyta paaiškinant, kad ji taikoma atliekų rinkimo ir suvežimo į vieną vietą veiksmui tam, kad po to tokias atliekas galima būtų išvežti į tinkamą atliekų apdorojimo vietą, tačiau surinkimui nepriklauso atliekų apdorojimo operacijos, atliekamos maišant ar rūšiuojant atliekas.

„Gamintojo“, „turėtojo“ ir „tvarkymo“ apibrėžtys lieka iš esmės nepakitusios.

4 straipsnis išlieka Komisijos sprendimu nustatyto atliekų sąrašo teisiniu pagrindu.

5 ir 6 straipsniuose yra pataisyta naudojimo apibrėžtis, kuria patvirtinama, kad tos apibrėžties pagrindas yra išteklių pakeitimas. Pagal naudojimo ir šalinimo apibrėžtis galima nustatyti skirtumą sudėtingais atvejais, kai reikia, įvedant efektyvumo kriterijus. Taip pat numatyta tvarka,

kuria galima išaiškinti padėtį ir klasifikuoti tam tikras su atliekomis atliekamas operacijas kaip naudojimą arba šalinimą, kai reikia tam pasitelkus komitologijos procesą.

7 ir 8 straipsniuose dabar išdėstomas bendras įsipareigojimas, kad būtų užtikrinta, kad dėl atliekų tvarkymo būdo nekils pavojus aplinkai ar žmonių sveikatai, ir kad atliekos bus tvarkomos laikantis direktyvos nuostatų. Šių įsipareigojimų tekstas yra toks pat, kaip ir Direktyvoje 91/156/EEB.

9 straipsnis apie tvarkymo išlaidas išplėstas įtraukus naudojimo ir šalinimo operacijas. Jis iš dalies pakeistas, kad taptų aišku, jog į atliekų tvarkymo išlaidas, kurias turi dengti atliekų turėtojai ar gamintojas, turėtų būti įtrauktos visos šalutinės tokių atliekų šalinimo ar naudojimo išlaidos. Kitaip tariant, tos išlaidos turėtų būti saugant aplinką patirtos faktinės tokių atliekų gamybos ir tvarkymo išlaidos.

10 straipsnis apie šalinimo įrenginių tinklą liko iš esmės nepakitęs.

III skyriuje pateiktas mechanizmas, sudarantis galimybę paaiškinti, kada tam tikros atliekos nebėra atliekos, komitologijos proceso metu apibrėžus kriterijus atliekų srautams, atitinkantiems 11 straipsnyje nustatytų bandymų reikalavimus.

12–15 straipsniai apie pavojingas atliekas perkeliama iš pavojingų atliekų direktyvos į peržiūrėtą ir pataisytą Pagrindų direktyvą dėl atliekų. Pavojingų atliekų apibrėžtis pataisyta siekiant paaiškinti buitinių atliekų sąvoką ir neįtraukti jų į šią apibrėžtį.

16 straipsnis apie pavojingų atliekų atskyrimą perkeliama iš pavojingų atliekų direktyvos į peržiūrėtą ir pataisytą Pagrindų direktyvą dėl atliekų. Ir toliau leidžiama nukrypti nuo draudimo maišyti, bet dabar naudojantis tokiu leidimu turi būti taikomos geriausios esamos technologijos. Nuoroda į „saugą“ pašalinta, kadangi dabar tai yra terminas, vartojamas teisės aktuose dėl atliekų ir netinkamas, kai pagrindinis dėmesys skiriamas poveikiui gamtai.

17 straipsnis apie pavojingų atliekų ženklinimą perkeliama iš pavojingų atliekų direktyvos į peržiūrėtą ir pataisytą Pagrindų direktyvą dėl atliekų.

Į 18 straipsnį apie naudotas mineralines alyvas iš naudotų alyvų direktyvos perkeliama įsipareigojimas tokias naudotas alyvas rinkti atskirai.

19 straipsnyje į vieną sujungiami du ankstesni straipsniai dėl naudojimo ir šalinimo leidimų, bet jokių kitų pakeitimų nėra.

20 straipsnyje nurodoma, kad įstaiga ar įmonė, turinti TIPK leidimą, neturi dar papildomai prašyti leidimo pagal Pagrindų direktyvą dėl atliekų.

21 straipsnis sudaro Komisijai galimybę pasinaudojant komitologijos procedūra nustatyti minimaliuosius leidimų standartus, kai to reikia.

2–24 straipsniuose pateikiamos sąlygos, pagal kurias dėl atliekų ir pavojingų atliekų gali būti suteiktos leidimų lengvatos.

25 straipsnyje sugriežtinami surinkėjams, vežėjams, prekiautojams ir tarpininkams taikomi reikalavimai. Įvedama tvarka, kuria šioje srityje galima patvirtinti minimaliuosius standartus.

26 straipsnis dėl atliekų tvarkymo planų buvo suredaguotas iš naujo, kad būtų aiškiau, kas turėtų

būti įtraukta į atliekų tvarkymo planą. Taip pat nurodoma, kad rengiant tokius planus turėtų būti taikomas būvio ciklo metodas.

29–31 straipsniai yra specialiai skirti atliekų prevencijai, juose reikalaujama, kad valstybės narės rengtų atliekų prevencijos programas ir nustatytų sąlygas, kurių laikantis tos programos turėtų būti rengiamos.

32 straipsnis dėl patikrinimų sugriežtintas specialiu reikalavimu taip pat tikrinti surenkamų ir vežamų atliekų kilmės ir paskirties vietas.

34 straipsnyje yra nauja nuostata dėl peržiūros ir palikti ataskaitų teikimo reikalavimai.

Likę straipsniai lieka iš esmės nepakitę.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl atliekų

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą¹,

atsižvelgdami į Europos ekonominių ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos⁴,

kadangi:

- (1) 1975 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 75/442/EEB dėl atliekų⁵ nustatomos pagrindinės atliekų tvarkymo Bendrijoje teisinės nuostatos. Joje apibrėžiamos esminės sąvokos – atliekos, naudojimas ir šalinimas – ir nustatomi esminiai atliekų tvarkymo reikalavimai, ypač išipareigojimas dėl to, kad atliekų tvarkymo operacijoms būtų išduotas leidimas ar jos būtų registruotos, ir kad tokį leidimą ar registraciją turėtų ūkio subjektai, valstybių narių išipareigojimas parengti atliekų tvarkymo planus ir pagrindiniai principai, pavyzdžiui, išipareigojimas atliekas tvarkyti taip, kad aplinkai nebūtų daromas žalingas poveikis, ir principas, kad atliekų gamintojai turėtų padengti jų tvarkymo išlaidas.
- (2) 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime 1600/2002/EB, nustatančiame šeštąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą⁶, raginama rengti arba peržiūrėti ir pataisyti teisės aktus dėl atliekų ir, *inter alia*, išaiškinti skirtumą tarp

¹ OL C...

² OL C...

³ OL C...

⁴ Europos Parlamento nuomonė (OL C), Tarybos bendroji pozicija (OL C) ir Europos Parlamento sprendimas (OL C).

⁵ OL L 194, 1975 7 25, p. 39. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁶ OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

atliekų ir ne atliekų bei sukurti tinkamus kriterijus, kad galima būtų toliau tobulinti Direktyvos 75/442/EEB priedus IIA ir IIB.

- (3) 2003 m. gegužės 27 d. Komisijos komunikate „Rengiant atliekų prevencijos ir perdirbimo teminę strategiją“ buvo pabrėžta, kad reikia įvertinti galiojančias naudojimo ir šalinimo apibrėžtis, turėti bendrai taikomą perdirbimo apibrėžtį ir aptarti atliekų apibrėžtį.
- (4) 2004 m. balandžio 20 d. nutarime Europos Parlamentas paragino Komisiją apsvarstyti galimybę 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyvą 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės⁷ pradėti taikyti visam atliekų sektoriui. Jis taip pat paprašė Komisijos aiškiai atskirti naudojimą ir šalinimą, taip pat išaiškinti skirtumą tarp atliekų ir ne atliekų.
- (5) 2004 m. liepos 1 d. išvadose Taryba paragino Komisiją pateikti pasiūlymą peržiūrėti ir pataisyti tam tikrus Direktyvos 75/442/EEB aspektus, kad būtų išaiškintas atliekų ir ne atliekų skirtumas ir naudojimo ir šalinimo skirtumas.
- (6) Todėl reikia peržiūrėti ir pataisyti Direktyvą 75/442/EEB, kad būtų išaiškintos esminių sąvokų – atliekų, naudojimo ir šalinimo – apibrėžtys, sugriežtintos priemonės, kurių reikia imtis atliekų prevencijos tikslais, įdiegtas metodas, kuriame atsižvelgiama į visą produktų ir medžiagų būvio ciklą, o ne tik į atliekų etapą, ir kad pagrindinės pastangos būtų sumažinti atliekų gamybos ir tvarkymo poveikį aplinkai ir taip padidinti atliekų ekonominę vertę. Siekiant aiškumo, Direktyva 75/442/EEB turėtų būti pakeista.
- (7) Daugumai atliekų tvarkymo operacijų dabar taikomi aplinkos srities Bendrijos teisės aktai, todėl svarbu, kad direktyva būtų pataisyta, atsižvelgiant į tokią padėtį. Sutarties 174 straipsnyje pabrėžiami aplinkos apsaugos tikslai sudarytų galimybę skirti daugiau dėmesio atliekų gamybos ir tvarkymo poveikiui aplinkai, atsižvelgiant į visą išteklių būvio ciklą. Todėl šios direktyvos teisinis pagrindas turėtų būti 175 straipsnis.
- (8) Ekonominės priemonės, jei jos yra ekonomiškai efektyvios, buvo ir turėtų būti veiksmingos siekiant atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų. Atliekos yra vertingas išteklius ir tolesnis ekonominių priemonių taikymas labai padidins naudą aplinkai. Todėl šia direktyva turėtų būti skatinama jas taikyti atitinkamu lygiu.
- (9) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1774/2002 nustatomos sveikatos taisyklės gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms⁸. Jame, *inter alia*, numatoma proporcingai kontroliuoti visų gyvūninės kilmės atliekų perdirbimą, naudojimą ir šalinimą, kad jos nekeltų grėsmės gyvūnų ir visuomenės sveikatai. Todėl būtina, kad ryšys su tuo reglamentu būtų aiškesnis ir, siekiant išvengti taisyklių pasikartojimo, neįtraukti gyvūninės kilmės šalutinių produktų, kai jie naudojami ne kaip atliekos.
- (10) Atsižvelgiant į patirtį, sukaupią taikant Reglamentą (EB) Nr. 1774/2002, reikėtų aiškiau nustatyti atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų ir jų nuostatų dėl pavojingų atliekų taikymo gyvūninės kilmės šalutiniams produktams sritį, kaip

⁷ OL L 257, 1996 10 10, p. 26. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁸ OL L 273, 2002 10 10, p. 1.

numatyta Reglamente (EB) Nr. 1774/2002. Jei gyvūninės kilmės šalutiniai produktai kelia grėsmę sveikatai, reikėtų vadovautis Reglamento (EB) Nr. 1774/2002 nuostatomis ir stengtis išvengti jo nuostatų pasikartojimo su atliekų tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.

- (11) Turėtų būti įtraukta pakartotinio naudojimo apibrėžtis, kad būtų paaiškinta, kokią sferą bendrojoje atliekų apdorojimo srityje užima ši operacija, ir koks yra medžiagų ar produktų, atitinkančių atliekų apibrėžtį, pakartotinio naudojimo vaidmuo. Pakartotinio naudojimo apibrėžtis neturėtų apimti atliekomis nevirstančių produktų pakartotinio naudojimo, todėl turėtų būti susijusi tik su veikla, dėl kurios pakartotinai naudojami atliekomis tapę produktai ar sudėtinės dalys.
- (12) Į Pagrindų direktyvą dėl atliekų reikėtų įtraukti perdirbimo apibrėžtį siekiant paaiškinti šią sąvoką.
- (13) Naudojimo ir šalinimo apibrėžtis reikia pakeisti, kad tarp šių dviejų sąvokų būtų aiškesnis skirtumas, paremtas faktišku poveikio aplinkai skirtumu, o dar tiksliau tuo, ar dėl tokios operacijos ekonomikoje naudojamas gamtinių išteklių pakaitalas, ar ne. Be to, būtina papildomai numatyti koregavimo mechanizmą, kad būtų galima išsiaiškinti padėtį tais atvejais, kai minėtą skirtumą sunku nustatyti praktiškai, arba kai, veiklą klasifikavus kaip naudojimą, tai neatitinka tikrojo operacijos poveikio aplinkai.
- (14) Siekiant paaiškinti kai kuriuos atliekų apibrėžties aspektus, reikia tiksliai nurodyti, kada tam tikros kiekvienos kategorijos atliekos nustoja būti atliekomis ir tampa antrine medžiaga. Aplinkai ir ekonomikai būtų naudinga numatyti mechanizmą, pagal kurį perklasifikavimas būtų atliekamas remiantis didesnio lygio aplinkos apsaugą užtikrinančiais kriterijais.
- (15) Išlaidos turėtų būti paskirstomos taip, kad jos būtų faktinės atliekų gamybos ir tvarkymo išlaidos, patirtos saugant aplinką.
- (16) Siekiant visai Bendrijai suteikti galimybę pačiai tvarkyti atliekų šalinimą, o valstybėms narėms siekti to tikslo individualiai, būtina numatyti šalinimo įrenginių bendradarbiavimo tinklą, atsižvelgiant į geografines sąlygas ir tam tikrų rūšių atliekoms reikalingus specialius įrenginius.
- (17) Reikia labiau apibrėžti išipareigojimo planuoti atliekų tvarkymą apimtį ir turinį, visų pirma atkreipiant dėmesį į nuo seno užterštas vietas ir ekonominių priemonių naudojimą, ir numatyti, kad rengiant ar koreguojant tokius planus būtina atsižvelgti į poveikį aplinkai per visą produktų ir medžiagų būvio ciklą. Tam tikrais atvejais taip pat reikia atsižvelgti į 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų⁹ 14 straipsnyje nustatytus atliekų planavimo reikalavimus ir 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų¹⁰ 5 straipsnyje nurodytą į sąvartynus vežamų biologiškai skaidomų atliekų kiekio mažinimo strategiją.
- (18) Siekiant patobulinti atliekų prevencijos veiklos valstybėse narėse metodus ir palengvinti keitimąsi geriausia šios srities patirtimi, reikia sugriežtinti su atliekų

⁹ OL L 365, 1994 12 31, p. 10.

¹⁰ OL L 182, 1999 7 16, p. 1.

prevencija susijusias nuostatas ir įvesti reikalavimą, kad valstybės narės rengtų atliekų prevencijos programas, didžiausią dėmesį skirdamos esminiam poveikiui aplinkai ir atsižvelgdamos į visą būvio ciklą. Tokiais tikslais ir priemonėmis turėtų būti siekiama nutraukti ryšį tarp ekonomikos augimo ir su atliekų gamyba susijusio poveikio aplinkai. Suinteresuotosios šalys ir plačioji visuomenė turėtų turėti galimybę dalyvauti rengiant programas, o po to jomis naudotis, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvoje 2003/35/EB¹¹.

- (19) Tam tikros atliekų tvarkymo nuostatos, nustatytos 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvoje 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų¹², turėtų būti iš dalies pakeistos pašalinant pasenusią medžiagą ir supaprastinant tekstą. Siekiant supaprastinti Bendrijos teisės aktus, jos turėtų būti įtrauktos į šią direktyvą. Tam, kad taptų aiškiau, kaip veikia draudimas maišyti atliekas, būtų apsaugota aplinka ir žmonių sveikata, Direktyvoje 91/689/EEB nustatytas draudimo maišyti atliekas išimtis turėtų būti galima taikyti tik tokiais atvejais, kai maišymas yra geriausia turima technologija, kaip apibrėžta Direktyvoje 96/61/EB. Todėl Direktyva 91/689/EEB turėtų būti panaikinta.
- (20) Tarybos direktyvoje 1975 m. birželio 16 d. 75/439/EEB dėl naudotų alyvų šalinimo¹³ prioritetu įvardintas regeneravimas nebėra neabejotinai naudingas aplinkai, ta direktyva turėtų būti panaikinta. Tačiau, kadangi atskirai rinkti naudotas alyvas vis dar nepaprastai svarbu, kad galima būtų tinkamai jas tvarkyti ir užkirsti kelią žalai, kuri galėtų būti padaryta aplinkai dėl netinkamo tų alyvų šalinimo, išipareigojimas dėl naudotų alyvų rinkimo turėtų būti įtrauktas į šią direktyvą. Todėl Direktyva 75/439/EEB turėtų būti panaikinta.
- (21) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti priimtose pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką¹⁴.
- (22) Šios direktyvos tikslo – apsaugoti aplinką ir užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą – vien tik valstybės narės negali siekti efektyviai, o dėl veiklos masto arba jos rezultatų tas tikslas galėtų būti pasiektas efektyviau Bendrijos lygiu, todėl Bendrija gali imtis priemonių laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva nesiekiama daugiau, nei būtina tiems tikslams pasiekti,

¹¹ OL L 156, 2003 6 25, p. 17.

¹² OL L 377, 1991 12 31, p. 20. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 94/31/EB (OL L 168, 1994 7 2, p. 28).

¹³ OL L 194, 1975 7 25, p. 23. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/76/EB (OL L 332, 2000 12 28, p. 91).

¹⁴ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I skyrius

Dalykas, taikymo sritis ir sąvokų apibrėžtys

1 straipsnis *Dalykas*

Šia direktyva nustatomos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti bendrą poveikį aplinkai, susijusį su išteklių naudojimu, atliekų gamyba ir tvarkymu.

Tais pačiais tikslais į ją įtraukiama nuostata, pagal kurią valstybės narės pirmumo tvarka turi imtis atliekų gamybos ir jos žalingumo prevencijos ar sumažinimo priemonių ir, antra, atliekų naudojimo priemonių pasitelkiant pakartotinio naudojimo, perdirbimo ir kitus naudojimo būdus.

2 straipsnis *Taikymo sritis*

Ši direktyva netaikoma į atmosferą išskiriamiems dujų išmetams.

1. Ji netaikoma tam tikriems toliau išvardytų atliekų kategorijų aspektams, kuriems jau taikomi kiti Bendrijos teisės aktai:
 - a) radioaktyviosioms atliekoms;
 - b) atliekoms, susidarančioms žvalgant, išgaunant, apdorojant ir sandėliuojant mineralinius išteklius, ir atliekoms, susidarančioms dėl karjerų veiklos;
 - c) gyvūnų skerdenoms, išmatoms ir kitoms žemės ūkyje naudojamoms gamtinėms, nepavojingoms medžiagoms;
 - d) nuotekoms, išskyrus skystas atliekas;
 - e) nebetinkamais naudoti pripažintiems sprogmenims;
 - f) neiškastam užterštam dirvožemiui.
2. Ji netaikoma gyvūnų skerdenoms arba gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, kurių naudojimą reglamentuoja Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002, nepažeidžiant šios direktyvos taikymo apdorojant biologines atliekas, kuriose yra gyvūninės kilmės šalutinių produktų.
3. Ji netaikoma išmatoms, šiaudams ir kitoms žemės ūkyje naudojamoms nepavojingoms gamtinėms medžiagoms, naudojamoms ūkininkaujant arba energijos gamybai iš biomasės tokiais procesais arba metodais, kurie nedaro žalos aplinkai ir nekelia grėsmės žmogaus sveikatai.

4. 2 dalyje minimos „gyvūnų skerdenos“ – tai žuvę gyvūnai, išskyrus paskerstus gyvūnus, taip pat gyvūnai, užmušti siekiant sunaikinti epizootines ligas, laikantis žemės ūkyje nusistovėjusios tvarkos.

3 straipsnis Savokų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamos tokios sąvokos:

- a) „atliekos“ – tai bet kokia medžiaga ar daiktas, kurį turėtojas išmeta, ketina išmesti ar turi išmesti;
- b) „gamintojas“ – tai bet koks asmuo, dėl kurio veiklos susidaro atliekos, arba bet koks asmuo, kuris atlieka išankstinio apdorojimo, maišymo ar kitas operacijas, dėl kurių pakinta svarbiausiosios tų atliekų savybės arba sudėtis;
- c) „turėtojas“ – tai gamintojas arba fizinis ar juridinis asmuo, kuris turi atliekų;
- d) „tvarkymas“ – tai atliekų surinkimas, vežimas, naudojimas ir šalinimas, taip pat tokių operacijų ir šalinimo vietų priežiūra;
- e) „surinkimas“ – tai atliekų rinkimas tam, kad jos būtų nuvežtos į atliekų apdorojimo įrenginius;
- f) „pakartotinis naudojimas“ – tai bet kokia naudojimo operacija, kurios metu anksčiau atliekomis tapę produktai ar sudėtinės dalys vėl naudojami tam pačiam tikslui, kuriam buvo sukurti;
- g) „perdirbimas“ – tai atliekų naudojimas tos pačios arba kitos paskirties produktų ar medžiagų gamybai. Jis neapima energijos gamybos.
- h) „naudotos mineralinės alyvos“ – tai bet koks mineralinės kilmės tepalas ar pramoninės alyvos, jau nebetinkamos naudoti pagal pirminę paskirtį, visų pirma naudotos vidaus degimo variklių ir pavarų dėžių alyvos, mineralinės tepimo alyvos, turbinų ir hidraulinės alyvos;
- i) „apdorojimas“ – tai naudojimas arba šalinimas.

4 straipsnis Atliekų sąrašas

Komisija 36 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka sudaro atliekų sąrašą.

Į sąrašą įtraukiamos atliekos, laikomos pavojingomis vadovaujantis 12–15 straipsniais, atsižvelgiant į jų kilmę ir sudėtį ir, jei reikia, į koncentracijų ribines vertes.

II skyrius

Naudojimas ir šalinimas

1 SKIRSNIS

BENDROJI DALIS

5 straipsnis

Naudojimas

1. Valstybės narės imasi reikalingų priemonių siekdamos užtikrinti, kad su visomis atliekomis būtų atliekamos operacijos, dėl kurių įmonėje arba plačiau ūkyje tas atliekas galima būtų panaudoti jomis pakeičiant kitus išteklius, kurie būtų naudojami tuo tikslu, arba kad jos būtų paruoštos taip naudoti, toliau – „naudojimo operacijos“. Valstybės narės naudojimo operacijomis laiko bent tas operacijas, kurios išvardytos II priede.
2. 36 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija gali patvirtinti įgyvendinamąsias priemones, kad būtų nustatyti našumo kriterijai, kuriais remiantis II priede išvardytos operacijos gali būti laikomos naudingomis, kaip minėta 1 dalyje.

6 straipsnis

Šalinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad kai atliekų neįmanoma naudoti taip, kaip nurodyta 5 straipsnio 1 dalyje, su jomis atliekamos šalinimo operacijos.

Valstybės narės uždraudžia atliekas palikti, išmesti ar šalinti nereglamentuoti.
2. Valstybės narės šalinimo operacijomis laiko bent tas operacijas, kurios išvardytos I priede, netgi tais atvejais, kai tokios operacijos antrinis rezultatas yra medžiagų regeneracija ar energijos išgavimas.
3. Jeigu, nors ir pakeitus išteklius, iš operacijos rezultatų matyti, kad yra nedaug galimybių siekti 1 straipsnyje nurodyto tikslo, 36 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija gali patvirtinti įgyvendinamąsias priemones, įtraukdama tokią operaciją į I priede pateiktą sąrašą.

7 straipsnis

Sąlygos

Valstybės narės užtikrina, kad atliekos būtų naudojamos ar šalinamos:

- a) nekeliant pavojaus žmonių sveikatai;
- b) nenaudojant procesų ar metodų, galinčių pakenkti aplinkai;
- c) nekeliant pavojus vandeniui, orui, dirvožemiui, augalams ir gyvūnams;

- d) nekeliant nepatogumų dėl triukšmo ar kvapų;
- e) nedarant neigiamo poveikio kraštovaizdžiui ar ypatingos svarbos vietoms.

8 straipsnis
Atsakomybė

Valstybės narės užtikrina, kad bet kuris atliekų turėtojas jas naudotų ar šalintų pats, arba pavestų jas naudoti ar šalinti įstaigai ar įmonei, kuri atlieka atliekų apdorojimo operacijas, arba pavestų tai organizuoti privačiam arba valstybiniam atliekų surinkėjui.

2 SKIRSNIS
IŠLAIDOS IR TINKLAI

9 straipsnis
Išlaidos

Valstybės narės užtikrina, kad su atliekų naudojimu ar šalinimu susijusios išlaidos būtų tinkamai paskirstytos turėtojui, ankstesniems turėtojams ir gamintojui.

10 straipsnis
Šalinimo įrenginių tinklas

Kiekviena valstybė narė imasi tinkamų priemonių, bendradarbiaudama su kitomis valstybėmis narėmis, jei bendradarbiauti reikia ar yra tikslinga, kad sukurtų integruotą ir tinkamą šalinimo įrenginių tinklą, atsižvelgdama į geriausias turimas technologijas, kaip tai apibrėžta Direktyvos 96/61/EB 2 straipsnio 11 dalyje, toliau – geriausios turimos technologijos.

Tinklas kuriamas taip, kad visai Bendrijai suteiktų galimybę pačiai tvarkyti atliekų šalinimą, o valstybėms narėms siekti to tikslo individualiai, atsižvelgiant į geografinės sąlygas ar tam tikrų rūšių atliekoms reikalingus specialius įrenginius.

Tinklas turi sudaryti galimybę atliekas šalinti viename iš arčiausiai esančių tinkamų įrenginių, naudojant tinkamiausius būdus ir technologijas, kad būtų užtikrinta aukšto lygio aplinkos ir visuomenės sveikatos apsauga.

III skyrius
Atliekų nustojimas būti atliekomis

11 straipsnis
Antrinės medžiagos ir produktai

1. Tam, kad būtų galima nustatyti, ar reikia tam tikras atliekas laikyti nustojusiomis būti atliekomis ir ar baigta jų pakartotinio naudojimo, perdirbimo ar naudojimo operacija, ir perklasifikuoti tas atliekas į antrines medžiagas arba produktus, Komisija įvertina, ar tenkinamos tokios sąlygos:

- a) perklasifikavimas nepadarys bendro neigiamo poveikio aplinkai;
 - b) yra tokios antrinės medžiagos ar produkto rinka.
2. Remdamasi 1 dalyje minėtu įvertinimu Komisija 36 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka patvirtina įgyvendinamąsias priemones dėl tam tikros atliekų medžiagos ar produkto kategorijos, nustatydamą, kokius aplinkos ir kokybės kriterijus tos atliekos turi atitikti, kad būtų laikomos tapusiomis antrine medžiaga ar produktu.
3. Pagal 2 dalį nustatyti kriterijai turi užtikrinti, kad antrinė medžiaga ar produktas atitiktų reikalingas sąlygas, kad juos būtų galima teikti į rinką.

Kriterijuose atsižvelgiama į bet kokią aplinkai žalingo antrinės medžiagos naudojimo ar vežimo riziką, jie nustatomi taip, kad užtikrintų aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį.

IV skyrius

Pavojingos atliekos

1 SKIRSNIS

KLASIFIKACIJA IR SĄRAŠAS

12 straipsnis

Klasifikacija

Atliekos laikomos pavojingomis, jei jos turi vieną ar daugiau III priede išvardytų savybių.

Namų ūkių atliekos nelaikomos pavojingomis, kol jas surenka įmonė, atliekanti atliekų apdorojimo operacijas, ar privatus arba valstybinis surinkėjas.

Gyvūninės kilmės šalutiniams produktams ir iš jų gautiems produktams, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002, netaikomos šios direktyvos nuostatos dėl pavojingų atliekų, išskyrus tuos atvejus, kai jos yra sumaišytos su pavojingomis atliekomis.

13 straipsnis

Sąrašas

Komisija 36 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka sudaro pavojingų atliekų sąrašą, toliau – sąrašas.

Sąrašė atsižvelgiama į atliekų kilmę ir sudėtį, o tam tikrais atvejais – ir į ribines koncentracijos vertes.

14 straipsnis
Į sąrašą neįtrauktos pavojingos medžiagos

1. Valstybė narė atliekas gali laikyti pavojingomis net jeigu jos nėra įtrauktos į 4 straipsnyje minimą sąrašą (toliau – sąrašas), kai tos atliekos turi vieną ar daugiau III priede išvardytų savybių.

Valstybė narė apie visus tokius atvejus informuoja Komisiją 34 straipsnio 1 dalyje numatytoje ataskaitoje ir suteikia Komisijai visą su tuo susijusią informaciją.

2. Komisija, atsižvelgusi į gautus pranešimus, 36 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka peržiūri sąrašą, kad nuspręstų, kokių reikia pakeitimų.

15 straipsnis
Į sąrašą įtrauktos nepavojingos atliekos

1. Kai valstybė narė turi įrodymų, kad tam tikros atliekos, į sąrašą įtrauktos kaip pavojingos, neturi jokių III priede išvardytų savybių, ji tas atliekas gali laikyti nepavojingomis.

Valstybė narė apie visus tokius atvejus informuoja Komisiją 34 straipsnio 1 dalyje numatytoje ataskaitoje ir pateikia Komisijai visus reikalingus įrodymus.

2. Komisija, atsižvelgusi į gautus pranešimus, 36 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka peržiūri sąrašą, kad nuspręstų, kokių reikia pakeitimų.

2 SKIRSNIS
YPATINGI REIKALAVIMAI

16 straipsnis
Atskyrimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pavojingas atliekas maišant su kitomis pavojingomis atliekomis, turinčiomis skirtingų savybių, arba su kitomis atliekomis ar medžiagomis, būtų laikomasi tokių sąlygų:

- a) maišymo operaciją turi atlikti įstaiga ar įmonė, gavusi leidimą, kaip numatyta 19 straipsnyje;
- b) turi būti laikomasi 7 straipsnyje nustatytų sąlygų;
- c) poveikis, kurį aplinkai daro atliekų tvarkymas, turi nebūti labiau žalingas;
- d) tokia operacija turi atitikti geriausias turimas technologijas.

2. Remiantis techninių ir ekonominių galimybių kriterijais, kuriuos valstybės narės turi nustatyti, kai pavojingos atliekos buvo sumaišytos su kitomis skirtingų savybių pavojingomis atliekomis ar kitokiomis atliekomis arba medžiagomis nesilaikant

1 dalies sąlygų, tos atliekos atskiriamos, jeigu tai būtina, kad būtų laikomasi 7 straipsnio.

17 straipsnis
Ženklinimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad surinkimo, vežimo ir laikino sandėliavimo metu pavojingos atliekos būtų supakuotos ir paženklintos pagal galiojančius tarptautinius ir Bendrijos reikalavimus.
2. Pavojingas atliekas vežant, reikia turėti jų duomenų formą, nurodytą Tarybos reglamente (EB) Nr. 259/93.

18 straipsnis
Naudotos mineralinės alyvos

Nepažeisdamos 16 ir 17 straipsniuose nustatytų įsipareigojimų, susijusių su pavojingų atliekų tvarkymu, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad naudotos mineralinės alyvos būtų surenkamos ir tvarkomos pagal 7 straipsnį.

V skyrius

Leidimai arba registracija

1 SKIRSNIS **LEIDIMAI**

1 POSKIRSNIS **BENDROJI DALIS**

19 straipsnis
Išdavimas

1. Valstybės narės reikalauja, kad bet kuri įstaiga ar įmonė, ketinanti atlikti šalinimo ar naudojimo operacijas, gautų leidimą iš nacionalinių kompetentingų institucijų.

Tokiuose leidimuose nurodoma:

- a) atliekų, kurios gali būti apdorojamos, rūšis ir kiekis;
- b) su atitinkama vieta susiję techniniai reikalavimai kiekvienai leidžiamų operacijų rūšiai;
- c) saugumo priemonės, kurių būtina imtis;
- d) kiekvienos rūšies operacijoms naudotinas metodas.

Leidimuose gali būti nurodytos papildomos sąlygos ir įsipareigojimai.

2. Leidimai gali būti išduodami nurodytam laikotarpiui ir gali būti tęsiami.
3. Kai nacionalinė kompetentinga institucija mano, kad ketinamas naudoti apdorojimo metodas nepriimtinas dėl aplinkos apsaugos priežasčių, ji atsisako išduoti leidimą.
4. Kiekviename leidime naudoti energiją turi būti sąlyga, kad energija turi būti naudojama užtikrinant didelį energijos efektyvumą.

20 straipsnis
Leidimai pagal Direktyvą 96/61/EB

Šios direktyvos 19 straipsnio 1 dalis netaikoma, jeigu įstaiga ar įmonė yra gavusi leidimą pagal Direktyvą 96/61/EB.

21 straipsnis
Įgyvendinamosios priemonės

Komisija gali 36 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka patvirtinti minimaliuosius leidimų standartus, skirtus užtikrinti, kad atliekos būtų apdorojamos aplinkai nežalingu būdu.

2 POSKIRSNIS
IŠIMTYS

22 straipsnis
Išimčių taikymo sąlygos

Valstybės narės gali leisti nesilaikyti 19 straipsnio 1 dalyje nustatyto reikalavimo:

- a) įstaigoms ar įmonėms, savo atliekas apdorojančioms gamybos vietoje;
- b) įstaigoms ar įmonėms, naudojančioms atliekas.

Kai įstaiga ar įmonė atlieka ir šalinimo, ir naudojimo operacijas, išimtis jai gali būti taikoma tik dėl naudojimo operacijų.

23 straipsnis
Bendrosios taisyklės

1. Kai valstybė narė pageidauja suteikti 22 straipsnyje numatytą išimčių, ji užtikrina, kad kompetentingos institucijos kiekvienai veiklos rūšiai nustatytų bendrąsias taisykles, kuriose būtų nurodytos atliekų rūšys ir kiekiai, dėl kurių galima taikyti išimtis, ir naudotinas apdorojimo metodas.

Tos taisyklės turi būti parengtos remiantis geriausiomis turimomis technologijomis ir laikantis 7 straipsnio.

2. Valstybės narės informuoja Komisiją apie bendrąsias taisykles, nustatytas vadovaujantis 1 dalimi.

24 straipsnis
Pavojingos atliekos

Išimtį dėl pavojingų atliekų pagal 22 straipsnį valstybės narės gali suteikti tik įstaigoms ar įmonėms, atliekančioms naudojimo operacijas.

Be 23 straipsnio 1 dalyje numatytų bendrųjų taisyklių valstybės narės nustato specialias išimčių sąlygas pavojingoms atliekoms, be kita ko nurodydamos ribines pavojingų medžiagų kiekio atliekose vertes, ribines išmetimo vertes, veiklos rūšis, taip pat kitus reikalavimus, būtinus norint atlikti skirtingų formų naudojimo operacijas.

2 SKIRSNIS
REGISTRACIJA

25 straipsnis
Registracija

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų registrą, kuriame registruotų įstaigas ar įmones, kurių viena veiklos rūšių yra atliekų surinkimas ar vežimas, ar kurios, kaip prekyautojai ar tarpininkai, kitų vardu organizuoja atliekų apdorojimą, ir kurioms netaikomas 19 straipsnyje 1 dalyje nustatytas reikalavimas turėti leidimą.

Tokios įstaigos ar įmonės turi atitikti tam tikrus minimaliuosius standartus.

2. Visos įstaigos ar įmonės, kurioms suteikta išimtis pagal 1 skirsnio 2 poskirsnį, įrašomos į 1 dalyje numatytą registrą.
3. Komisija 36 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka patvirtina 1 dalies antroje pastraipoje nurodytus minimaliuosius standartus.
4. Valstybės narės užtikrina, kad atliekų surinkimo ir vežimo jų teritorijoje sistema garantuotų, kad surinktos ir nuvežtos atliekos būtų pristatytos į tinkamus apdorojimo įrenginius laikantis 7 straipsnyje nustatytų įsipareigojimų.

VI skyrius

Atliekų tvarkymas

1 SKIRSNIS

PLANAI

26 straipsnis

Atliekų tvarkymo planai

1. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos institucijos parengtų, kaip numatyta 1 straipsnyje, vieną ar daugiau atliekų tvarkymo planų, kurie peržiūrimi ir taisomi ne rečiau kaip kartą per penkerius metus.

Šie planai, pavieniui ar kartu, turi būti taikomi visai atitinkamos valstybės narės teritorijai.

2. 1 dalyje numatytuose atliekų tvarkymo planuose numatoma esamos atliekų tvarkymo padėties atitinkamoje geografinėje teritorijoje analizė, taip pat priemonės, kurių reikia imtis dėl atliekų prevencijos, perdirbimo, naudojimo ir saugaus šalinimo.

3. Atliekų tvarkymo plane nurodoma bent:

- a) pagaminamų atliekų rūšis, kiekis ir kilmė, taip pat atliekos, kurios gali būti atvežtos apdoroti iš už šalies teritorijos ribų;
- b) bendrieji techniniai reikalavimai, taip pat surinkimo programos ir apdorojimo metodai;
- c) bet kokie ypatingi susitarimai dėl atliekų srautų, keliančių tam tikrų politinių, techninių ar atliekų tvarkymo problemų;
- d) esamų šalinimo ir stambių naudojimo įrenginių identifikacijos duomenys ir įvertinimas, taip pat nuo seno užterštos atliekų šalinimo vietos ir jų atkūrimo priemonės;
- e) pakankama informacija kriterijų ar vietos identifikacijos duomenų forma, kad kompetentingos institucijos galėtų nuspręsti, ar suteikti leidimą būsimiems šalinimo ar stambiems naudojimo įrenginiams, ar ne.
- f) fiziniai ar juridiniai asmenys, įgalioti tvarkyti atliekas;
- g) su atliekų tvarkymu susiję finansiniai ir organizaciniai aspektai;
- h) tam tikrų ekonominių priemonių naudingumo ir tinkamumo sprendžiant įvairias su atliekomis susijusias problemas įvertinimas, atsižvelgiant būtinybę išlaikyti sklandų vidaus rinkos funkcionavimą.

4. Atliekų tvarkymo planai turi atitikti atliekų planavimo reikalavimus, nustatytus Direktyvos 94/62/EB 14 straipsnyje, ir į sąvartynus vežamų biologiškai skaidomų atliekų kiekio mažinimo strategiją, nurodytą Direktyvos 1999/31/EB 5 straipsnyje, įskaitant svarbias informavimo kampanijas ir ekonominių priemonių panaudojimą.
5. Valstybės narės informuoja Komisiją apie visus patvirtintus atliekų tvarkymo planus arba apie visus tų planų pakeitimus.

Kartu jos pateikia Komisijai bendrą įvertinimą, kaip planai padės siekti direktyvos tikslų. Įvertinime turi būti ir strateginis atliekų tvarkymo planų aplinkosauginis įvertinimas, numatytas Direktyvoje 2001/42/EB.

27 straipsnis *Valstybių narių bendradarbiavimas*

Valstybės narės, pagal 26 straipsnį rengdamos atliekų tvarkymo planus, tinkamai bendradarbiauja su kitomis suinteresuotomis valstybėmis narėmis.

Jos užtikrina visuomenės dalyvavimą, kaip numatyta Direktyvoje 2003/35/EB, ir, visų pirma, paskelbia planus visuomenei prieinamoje interneto svetainėje.

28 straipsnis *Įgyvendinamosios priemonės*

Komisija 36 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka patvirtina pranešimo pagal 26 straipsnio 5 dalį formą.

2 SKIRSNIS **ATLIEKŲ PREVENCIJOS PROGRAMOS**

29 straipsnis *Rengimas*

1. Valstybės narės pagal 1 straipsnį ne vėliau kaip [*per trejus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo*] parengia atliekų prevencijos programas.

Tokios programos įtraukiamos į 26 straipsnyje numatytus atliekų tvarkymo planus arba vykdomos kaip atskiros programos. Jos parengiamos pagal tokį geografinį suskirstymą, kuris yra tinkamiausias veiksmingiausiai jas vykdyti.
2. Valstybės narės užtikrina, kad suinteresuotosios šalys ir plačioji visuomenė turėtų galimybę dalyvauti rengiant programas ir galėtų naudotis jau parengtomis programomis, kaip numatyta Direktyvoje 2003/35/EB.

30 straipsnis
Turinys

1. Programose valstybės narės nustato atliekų prevencijos tikslus ir įvertina IV priede numatytų priemonių taikymo galimybes.

Tokie tikslai ir priemonės skirti nutraukti ryšį tarp ekonomikos augimo ir su atliekų gamyba susijusio poveikio aplinkai.
2. Valstybės narės nustato tam tikrus kokybinius ir kiekybinius uždavinius ir rodiklius kiekvienai patvirtintai priemonei ar jų rinkiniui, kad būtų galima stebėti ir vertinti atskiromis priemonėmis pasiekiamą pažangą.

31 straipsnis
Persvarstymas

Valstybės narės reguliariai vertina atliekų prevencijos programas. Toks vertinimas būtinas kaip minimali sąlyga ir prieš pateikiant ataskaitas pagal 34 straipsnio 1 dalį.

VII skyrius

Patikrinimai ir registravimo duomenys

32 straipsnis
Patikrinimai

1. Įstaigos ar įmonės, atliekančios atliekų apdorojimo operacijas, įstaigos ar įmonės, kurių viena veiklos rūšių yra atliekų surinkimas ar vežimas, ar kurios kitų vardu organizuoja atliekų apdorojimą, taip pat pavojingų atliekų gamintojai periodiškai tikrinami kompetentingų institucijų.
2. Tikrinant surinkimo ir vežimo operacijas patikrinamos ir surinktų bei vežamų atliekų kilmės ir paskirties vietos.

33 straipsnis
Duomenų registravimas

1. 19 straipsnio 1 dalyje nurodytos įstaigos ir įmonės, pavojingų atliekų gamintojai ir įstaigos ir įmonės, surenkančios ar vežančios pavojingas atliekas, registruoja atliekų kiekį, rūšį, kilmę ir, jei reikia, paskirties vietą, surinkimo periodiškumą, naudojamą transporto rūšį ir numatytą apdorojimo metodą ir pateikia tuos duomenis kompetentingoms institucijoms jų prašymu.
2. Registruoti pavojingų atliekų duomenys saugomi ne mažiau kaip trejus metus, išskyrus įstaigų ir įmonių, vežančių pavojingas atliekas, atvejį – pastarosios tokius duomenis turi saugoti ne mažiau kaip 12 mėnesių.

Kompetentingoms institucijoms ar ankstesniam turėtojų paprašius, pateikiami dokumentai, įrodantys, kad tvarkymo operacijos buvo atliktos.

VIII skyrius

Baigiamosios nuostatos

34 straipsnis

Atskaitomybė ir persvarstymas

1. Kas trejus metus valstybės narės informuoja Komisiją apie šios direktyvos įgyvendinimą, nusiųsdamos sektorinę ataskaitą¹⁵.

Ataskaita rengiama pagal klausimyną ar gaires, kurias parengė Komisija Direktyvos 91/692/EEB 6 straipsnyje numatyta tvarka¹⁶. Komisijai ataskaita pateikiama per devynis mėnesius nuo trejų metų laikotarpio, už kurį ataskaita teikiama, pabaigos.

Šiose ataskaitose valstybės narės pateikia informaciją apie atliekų prevencijos programų įgyvendinimo pažangą.

Taip pat privaloma rinkti duomenis apie viešojo maitinimo atliekas, siekiant nustatyti taisykles dėl saugaus jų naudojimo, perdirbimo ir šalinimo.

2. Komisija anketa arba gaires valstybėms narėms nusiunčia prieš šešis mėnesius iki laikotarpio, už kurį ataskaita teikiama, pradžios.
3. Komisija per devynis mėnesius nuo valstybių narių ataskaitų, numatytų 1 dalyje, gavimo paskelbia Bendrijos ataskaitą apie šios direktyvos įgyvendinimą.
4. Pirmojoje savo ataskaitoje praėjus penkeriems metams po šios direktyvos įsigaliojimo Komisija persvarstys direktyvos įgyvendinimą ir, jei reikės, pateiks jos keitimo pasiūlymą.

35 straipsnis

Suderinimas su technikos pažanga

Komisija 36 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka patvirtina pakeitimus, reikalingus, kad priedai būtų suderinti su mokslo ir technikos pažanga.

36 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas, toliau – komitetas.

¹⁵ Kiekybinės informacijos apie atliekų gamybą ir apdorojimą siuntimas įtraukiamas į Reglamento (EB) Nr. 2150/2002 taikymo sritį. Ataskaitų siuntimo periodiškumas ir terminai nustatomi to reglamento prieduose.

¹⁶ OL L 377, 1991 12 31, p. 48.

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į minėto sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis – trys mėnesiai.

3. Komitetas patvirtina darbo tvarkos taisykles.

37 straipsnis
Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip [įrašyti datą, kuri bus praėjus 24 mėnesiams nuo direktyvos įsigaliojimo], įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą ir koreliacinę tų nuostatų ir direktyvos lentelę.

Valstybės narės, priimdamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

38 straipsnis
Panaikinimas

Direktyvos 75/439/EEB, 75/442/EEB ir 91/689/EEB panaikinamos.

Nuorodos į panaikintas direktyvas laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir interpretuojamos pagal V priede pateiktą koreliacinę lentelę.

39 straipsnis
Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

40 straipsnis
Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje,

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

I PRIEDAS

ŠALINIMO OPERACIJOS

- D 1 Išvertimas ant žemės ar po žeme (sąvartynuose ir t.t.)
- D 2 Apdorojimas žemėje (pvz., biologinis skystų atliekų ar dumblo skaidymas dirvožemyje ir t. t.)
- D 3 Giluminis įpurškimas (pvz., pumpuojamų atliekų įpurškimas į šulinius, šachtas, druskos olas ar natūraliai susidariusias ertmes ir t. t.)
- D 4 Surinkimas į tvenkinius ant žemės paviršiaus (skystų atliekų ar dumblo supylimas į duobes, baseinus ar lagūnas ir t. t.)
- D 5 Šalinimas specialiai įrengtuose sąvartynuose (dėjimas į atskiras sekcijas, kurios uždengiamos ir izoliuojamos viena nuo kitos ir nuo aplinkos ir t. t.)
- D 6 Išmetimas į vandens telkinį, išskyrus jūras ir vandenynus
- D 7 Išmetimas į jūras ar vandenynus, įskaitant įterpimą į jūros dugną
- D 8 Biologinis apdorojimas, nenurodytas kitur šiame priede, dėl kurio susidaro galutiniai junginiai ar mišiniai, šalinami bet kuriuo būdu nuo D 1 iki D 12 imtinai
- D 9 Fizinis ir cheminis apdorojimas, nenurodytas kitur šiame priede, dėl kurio susidaro galutiniai junginiai ar mišiniai, šalinami bet kuriuo būdu nuo D 1 iki D 12 imtinai (pvz., garinimas, džiovinimas, kalcinavimas ir t. t.)
- D 10 Deginimas sausumoje
- D 11 Deginimas jūroje
- D 12 Nuolatinis saugojimas (pvz., konteinerių laikymas šachtose ir t. t.)
- D 13 Maišymas prieš panaudojant kurį nors būdą D 1 – D 12
- D 14 Perpakavimas prieš panaudojant kurį nors būdą D 1 – D 13
- D 15 Sandėliavimas prieš kurio nors būdo D 1 – D 14 panaudojimą (išskyrus laikinąjį sandėliavimą atliekų gamybos vietoje iki surinkimo)

II PRIEDAS

NAUDOJIMO OPERACIJOS

R1 Iš esmės naudojama kaip kuras ar kita priemonė energijai generuoti.

Tai apima deginimo įrenginius, skirtus komunalinėms kietosioms atliekoms perdirbti, tik tada, kai jų energetinis naudingumo koeficientas yra lygus arba didesnis negu:

- 0,60, jei tai yra veikiantys įrenginiai, kuriuos, vadovaujantis atitinkamais Bendrijos teisės aktais, leidžiama eksploatuoti iki 2009 m. sausio 1 d.,
- 0,65, jei tai yra įrenginiai, kuriuos, vadovaujantis Bendrijos teisės aktais, leidžiama eksploatuoti po 2008 m. gruodžio 31 d.

ir kuris apskaičiuojamas pagal tokią formulę¹⁷:

$$\text{Energetinis naudingumo koeficientas} = (E_p - (E_f + E_i)) / (0,97 \times (E_w + E_f))$$

kai:

E_p – tai per metus pagaminama šilumos ar elektros energija. Ji apskaičiuojama, elektros energijos vertę padauginant iš 2,6, o šilumos energijos, gaminamos komerciniu tikslu, vertę padauginant iš 1,1 (GJ/metai).

E_f – tai per metus į sistemą perduodamas energijos kiekis, gautas deginant kurą, naudojamą garams gaminti (GJ/metai).

E_w – tai apdorojamose atliekose esantis metinis energijos kiekis, apskaičiuojamas pagal mažesnę grynąją atliekų šilumingumą (GJ/metai).

E_i – tai metinis importuojamos energijos kiekis, išskyrus E_w ir E_f (GJ/metai).

0,97 – tai koeficientas, kuriuo atsižvelgiama į energijos nuostolius dėl pelenų nuosėdų ir spinduliavimo.

R 2 Tirpiklių atnaujinimas ar regeneravimas

R 3 Organinių medžiagų, nenaudojamų kaip tirpikliai, perdirbimas ar atnaujinimas (įskaitant kompostavimą ir kitus biologinio perdirbimo metodus)

R 4 Metalų ir metalų junginių perdirbimas ar atnaujinimas

R 5 Kitų neorganinių medžiagų perdirbimas ar atnaujinimas

R 6 Rūgščių ar bazių regeneravimas

R 7 Taršai mažinti skirtų sudėtinių dalių naudojimas

¹⁷ Formulė paremta duomenimis, pateiktais informaciniame dokumente apie geriausias turimas atliekų deginimo technologijas.

R 8 Katalizatorių sudėtinių dalių naudojimas

R 9 Pakartotinis naftos perdirbimas arba kitoks pakartotinis naftos produktų naudojimas

R 10 Apdorojimas žemėje, naudingas žemės ūkiui ar gerinantis aplinkos būklę

R 11 Atliekų, gautų R 1 – R 10 operacijomis, panaudojimas

R 12 Pasikeitimas atliekomis, ketinant su jomis atlikti kurią nors operaciją iš R 1 – R 11

R 13 Atliekų sandėliavimas prieš kurią nors operaciją iš R 1 – R 12 (išskyrus laikinąjį sandėliavimą atliekų gamybos vietoje iki surinkimo)

III PRIEDAS

ATLIEKŲ SAVYBĖS, DĖL KURIŲ ATLIEKOS YRA PAVOJINGOS

H1 „Sprogiosios“: medžiagos ir mišiniai, kurie gali sprogti veikiant liepsnai, arba kurios yra jautresnės smūgiui ar trinčiai nei dinitrobenzenas.

H2 „Oksiduojančiosios“: medžiagos ir mišiniai, kuriems susilietus su kitomis medžiagomis, ypač degiosiomis, kyla intensyvios egzoterminės reakcijos.

H3–A „Labai degios“:

- skystos medžiagos ir mišiniai, kurių pliūpsnio temperatūra mažesnė nei 21 °C (įskaitant labai degius skysčius), arba
- medžiagos ir mišiniai, kurie, nenaudojant jokios šalutinės energijos, dėl sąlyčio su kambario temperatūros oru gali įkaisti ir galiausiai užsidegti, arba
- kietosios medžiagos ir mišiniai, kurie po trumpo sąlyčio su degimo šaltiniu gali lengvai užsidegti ir toliau degti arba sudegti tą degimo šaltinį pašalinus, arba
- dujinės medžiagos ir mišiniai, kurie ore yra degūs esant normaliam slėgiui, arba
- medžiagos ir mišiniai, kurie dėl sąlyčio su vandeniu ar drėgnu oru išskiria pavojingą labai degių dujų kiekį.

H3–B „Degiosios“: skystos medžiagos ir mišiniai, kurių pliūpsnio temperatūra lygi 21 °C arba didesnė ir lygi 55 °C arba mažesnė.

H4 „Dirginančiosios“: neėsdinančiosios medžiagos ir mišiniai, kurie dėl greito, ilgo ar daugkartinio sąlyčio su oda arba gleivine gali sukelti uždegimą.

H5 „Kenksmingosios“: medžiagos ir mišiniai, kurie įkvėpti, nuryti ar patekę per odą gali sukelti tam tikro laipsnio pavojų sveikatai.

H6 „Toksiškosios“: medžiagos ir mišiniai (įskaitant labai toksiškas medžiagas ir mišinius), kurie įkvėpti, nuryti ar patekę per odą gali sukelti rimtą, ūmų ar lėtinį pavojų sveikatai ir netgi mirtį.

H7 „Kancerogeninės“: medžiagos ir mišiniai, kurie įkvėpti, nuryti ar patekę per odą gali sukelti vėžį ar padidinti jo tikimybę.

H8 „Ėsdinančiosios“: medžiagos ir mišiniai, kurie susilietę su gyvaisiais audiniais, gali juos suardyti.

H9 „Užkrečiamosios“: medžiagos, kuriose yra gyvybingų mikroorganizmų ar jų toksinų, kurie turimomis žiniomis ar remiantis patikimomis prielaidomis, sukelia žmonių ar kitokių gyvųjų organizmų ligas.

H10 „Teratogeninės“: medžiagos ir mišiniai, kurie įkvėpti, nuryti ar patekę per odą gali sukelti nepaveldimų įgimtų apsigimimų ar padidinti jų tikimybę.

H11 „Mutageninės“: medžiagos ir mišiniai, kurie įkvėpti, nuryti ar patekę per odą gali sukelti paveldimų genetinių defektų ar padidinti jų tikimybę.

H12 Medžiagos ir mišiniai, kurie susilietę su vandeniu, oru ar rūgštimi skleidžia toksiškas ar labai toksiškas dujas.

H13 Medžiagos ir mišiniai, iš kurių kokiomis nors priemonėmis po šalinimo gali susidaryti kita medžiaga, pvz., išplova, turinti kurias nors iš pirma išvardytų savybių.

H14 „Ekotoksiškosios“: medžiagos ir mišiniai, kurie kelia ar gali kelti tuojau pat ar vėliau gresiantį pavojų vienam ar daugiau aplinkos sektorių.

Pastabos

1. Pavojingos savybės „toksiškosios“, (ir „labai toksiškos“), „kenksmingosios“, „ėsdinančiosios“, ir „dirginančiosios“ priskiriamos remiantis kriterijais, nustatytais iš dalies pakeistos Tarybos direktyvos 67/548/EEB¹⁸ VI priedo I A ir II B dalyse.
2. Iš dalies pakeistos Direktyvos 67/548/EEB VI priedo II D dalyje pateiktame „Pavojingų medžiagų ir mišinių klasifikavimo ir ženklinimo vadove“ yra papildomi savybių „kancerogeninės“, „teratogeninės“ ir „mutageninės“ priskyrimo kriterijai, atspindintys naujausius atradimus.

Bandymų metodai

Naudojami iš dalies pakeistos Direktyvos 67/548/EEB V priede aprašyti metodai.

¹⁸ OL 196, 1967 8 16, p. 1.

IV PRIEDAS

ATLIEKŲ PREVENCIJOS PRIEMONĖS

Priemonės, galinčios turėti įtakos pagrindinėms sąlygoms, susijusioms su atliekų gamyba

1. Planavimo ar kitokių ekonominių priemonių, turinčių įtakos galimybei gauti pirminių išteklių ir tų išteklių kainai, taikymas.
2. Mokslinių tyrimų ir technikos pažangos skatinimas siekiant kurti mažiau taršius produktus ir technologijas, dėl kurių susidaro mažiau atliekų, ir platinti bei taikyti tokių mokslinių tyrimų ir technikos pažangos rezultatus.
3. Veiksmingų ir prasmingų aplinkos problemų rodiklių, susijusių su atliekų gamyba, kūrimas visais lygmenimis, pradedant vietos valdžios institucijų atliekamų produktų palyginimu ir baigiant nacionalinėmis priemonėmis.

Priemonės, galinčios turėti įtakos projektavimo ir gamybos etapui

4. Ekologinio projektavimo skatinimas (sisteminis aplinkos apsaugos aspektų įtraukimas į produktų projektus, siekiant pagerinti produkto ekologiškumą per visą būvio ciklą).
5. Informacijos apie atliekų prevencijos būdus teikimas, siekiant, kad pramonės įmonės galėtų lengviau naudotis geriausiomis turimomis technologijomis.
6. Mokymų kompetentingoms institucijoms organizavimas atliekų prevencijos reikalavimų įtraukimo į leidimus pagal šią direktyvą ir Direktyvą 96/61/EB klausimu.
7. Atliekų gamybos prevencijos priemonių įvedimas įrenginiuose, nepatenkančiuose į Direktyvos 96/61/EB taikymo sritį. Tam tikrais atvejais tokiomis priemonėmis galėtų būti numatytas atliekų prevencijos vertinimas ar planai.
8. Informavimo kampanijų rengimas arba finansinės, sprendimų priėmimo ar kitokios paramos teikimas verslo įmonėms. Tikėtina, kad tokios priemonės bus ypač veiksmingos, kai jos bus skirtos ir pritaikytos mažoms ir vidutinėms įmonėms ir darbui veikiančiuose verslo įmonių tinkluose.
9. Savanoriški susitarimai, vartotojų ir gamintojų komisijos ar sektorinės derybos siekiant, kad atitinkami verslo ar pramonės sektoriai parengtų savo atliekų prevencijos planus ar nustatytų tikslus, arba patobulintų taršius produktus ar pakuotes.
10. Gerų aplinkos valdymo sistemų, įskaitant ISO 14001, skatinimas.

Priemonės, galinčios turėti įtakos vartojimo ir naudojimo etapui

11. Ekonominės priemonės, pavyzdžiui, ekologiško pirkimo iniciatyvos arba privalomo mokesčio, kurį vartotojas turi sumokėti už tam tikrą prekę ar pakuotės dalį, kuri kitu atveju būtų tiekiama nemokamai, įvedimas.

12. Informavimo kampanijos ir informacijos, skirtos plačiajai visuomenei ar tam tikroms vartotojų grupėms, teikimas.
13. Patikimo ekologinio ženklinimo skatinimas.
14. Susitarimai su pramonės įmonėmis, pavyzdžiui, dėl produktų komisijų, panašių į tas, kurios veikia pagal integruotų produktų politikos krypties nuostatas, arba su mažmenininkais dėl galimybės gauti atliekų prevencijos informacijos ir dėl produktų darančių mažesnę poveikį aplinkai.
15. Aplinkos apsaugos ir atliekų prevencijos kriterijų įtraukimas į kvietimus teikti paraiškas dėl viešųjų ir privačiųjų pirkimų ir tokių pirkimų sutartis, vadovaujantis 2004 m. spalio 29 d. Komisijos paskelbtu viešųjų pirkimų, atsižvelgiant į aplinkos apsaugos aspektus, vadovu.
16. Tam tikrų išmestų produktų pakartotinis naudojimas ir (arba) remontas, visų pirma įsteigiant tam remonto ar pakartotinio naudojimo tinklus ar juos remiant.

V PRIEDAS**KORELIACINĖ LENTELĖ**

Direktyva 75/442/EEB	Ši direktyva
1 straipsnio a punktas	3 straipsnio 1 dalies a punktas
1 straipsnio a punkto 2 dalis	4 straipsnis
1 straipsnio b punktas	3 straipsnio 1 dalies b punktas
1 straipsnio c punktas	3 straipsnio 1 dalies c punktas
1 straipsnio d punktas	3 straipsnio 1 dalies d punktas
1 straipsnio e punktas	5 straipsnis
1 straipsnio f punktas	6 straipsnis
1 straipsnio g punktas	3 straipsnio 1 dalies e punktas
2 straipsnio 1 dalis	2 straipsnis
2 straipsnio 2 dalis	-
3 straipsnio 1 dalis	1 straipsnis
3 straipsnio 2 dalis	-
4 straipsnis	7 straipsnis
5 straipsnis	10 straipsnis
6 straipsnis	-
7 straipsnio 1, 2 dalys	26 straipsnis
7 straipsnio 3 dalis	-
8 straipsnis	8 straipsnis
9 straipsnis	19 straipsnis
10 straipsnis	19 straipsnis
11 straipsnis	22–24 straipsniai
12 straipsnis	25 straipsnis
13 straipsnis	32 straipsnis

14 straipsnis	33 straipsnis
15 straipsnis	9 straipsnis
16 straipsnis	34 straipsnis
17 straipsnis	35 straipsnis
18 straipsnis	36 straipsnis
19 straipsnis	37 straipsnis
20 straipsnis	38 straipsnis
21 straipsnis	39 straipsnis
I priedas	-
IIA priedas	I priedas
IIB priedas	II priedas
Direktyva 75/439/EEB	
1 straipsnio 1 dalis	3 straipsnio 1 dalies g punktas
2 straipsnis	18 ir 7 straipsniai
3 straipsnio 1, 2 dalys	-
3 straipsnio 3 dalis	7 straipsnis
4 straipsnis	7 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	-
5 straipsnio 2 dalis	-
5 straipsnio 3 dalis	-
5 straipsnio 4 dalis	19, 25 straipsniai
6 straipsnis	19 straipsnis
7 straipsnio a punktas	7 straipsnis
7 straipsnio b punktas	-
8 straipsnio 1 dalis	-

8 straipsnio 2 dalies a punktas	-
8 straipsnio 2 dalies b punktas	-
8 straipsnio 3 dalis	-
9 straipsnis	-
10 straipsnio 1 dalis	16 straipsnis
10 straipsnio 2 dalis	7 straipsnis
10 straipsnio 3, 4 dalys	-
10 straipsnio 5 dalis	12–15 straipsniai
11 straipsnis	25 straipsnis
12 straipsnis	25 straipsnis
13 straipsnio 1 dalis	32 straipsnis
13 straipsnio 2 dalis	-
14 straipsnis	-
15 straipsnis	-
16 straipsnis	-
17 straipsnis	-
18 straipsnis	34 straipsnis
19 straipsnis	-
20 straipsnis	-
21 straipsnis	-
22 straipsnis	-
I priedas	-
Direktyva 91/689/EEB	
1 straipsnio 1 dalis	-
1 straipsnio 2 dalis	-

1 straipsnio 3 dalis	3 straipsnis
1 straipsnio 4 dalis	3 straipsnis ir 12–15 straipsniai
2 straipsnio 1 dalis	34 straipsnis
2 straipsnio 2–4 dalys	16 straipsnis
3 straipsnis	19–24 straipsniai
4 straipsnio 1 dalis	32 straipsnis
4 straipsnio 2, 3 dalys	33 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	17 straipsnis
5 straipsnio 2 dalis	32 straipsnis
5 straipsnio 3 dalis	33 straipsnis
6 straipsnis	26 straipsnis
7 straipsnis	-
8 straipsnis	-
9 straipsnis	-
10 straipsnis	-
11 straipsnis	-
12 straipsnis	-
I, II priedai	-
III priedas	III priedas